

Pagrindiniai skolų išieškojimo vykdymo procese aspektai

Asta Stanišauskaitė

Antstolė, Lietuvos antstolių rūmų atstovė Vilniaus apygardoje

Kas yra antstolis?

- ❑ **Tai valstybės įgaliotas asmuo, vykdamas valstybės patikėtas priverstines teises funkcijas tam, kad teismų ir kitų valstybės institucijų sprendimai neliktų „popieriniai“:**
- ❑ Antstolių kasdienybė – padėti kreditoriams susigrąžinti šimtus tūkstančių skolų:
 - ✓ Valstybės institucijos reikalauja nesumokėtų baudų ir mokesčių;
 - ✓ Įmonės – verslo partnerių skolų;
 - ✓ Gyventojai – alimentų, darbo užmokesčio ir kitų skolų.
- ❑ Antstoliams taip pat tenka vykdyti įvairius neturtinio pobūdžio reikalavimus.
- ❑ Antstolis teikia ir klientų užsakomas teises paslaugas, tarp kurių populiariausios – faktinių aplinkybių konstatavimas, dokumentų įteikimas ir ikiteisminis skolų išieškojimas.
- ❑ Šiuo metu Lietuvoje veikia 95 antstolių kontoros, jose iš viso dirba 113 antstolių (63 moterys ir 53 vyrai).

Kas yra skolos išieškoji- mas?

- ❑ Tai teisinių procedūrų seka, kuria siekiama realiai įvykdyti teismo ar kitos institucijos sprendimą.
- ❑ Pradėdamas skolos išieškojimo procesą, antstolis išsiunčia skolininkui **raginimą** įvykdyti sprendimą geruoju. Taip skolininkui pranešama, kad yra pateiktas vykdyti vykdomasis dokumentas ir per antstolio nustatytą terminą neatlikus reikiamų veiksmų, bus pradėta priverstinio vykdymo procedūra. **Atsiskaičius per raginimo terminą, nereikia mokėti atlygio antstoliui.**
 - ✓ Raginimas įvykdyti sprendimą nesiunčiamas, jeigu sprendimo įvykdymo terminai nurodyti įstatymuose arba vykdomajame dokumente.
 - ✓ Raginimas taip pat nesiunčiamas skubaus vykdymo bylose, bylose dėl turto konfiskavimo ir mažesnių negu 100 Eur piniginių sumų išieškojimo bylose.
- ❑ Skolininkui neatsiskaičius per antstolio raginime nustatytą terminą, pradedamas priverstinio skolos išieškojimo procesas: nustatinėjama skolininko turtinė padėtis, areštuojamos lėšos sąskaitose, jei reikia – ir skolininko vardu registruotas turtas, aiškinamasi, ar skolininkui priklausančių lėšų neturi tretieji asmenys (pvz., verslo partneriai). Suradus lėšų, į jas nukreipiamas skolos išieškojimas. Skolininko turtas gali būti parduodamas e. varžytynėse.

VIENU METU GALI BŪTI TAIKOMOS KELIOS VYKDYMO PRIEMONĖS

TRYS BANGINIAI, ANT KURIŲ LAIKOSI PRADELSTOS SKOLOS

NEPLANAVIMAS

Nėra pajamų iš išlaidų apskaitos.
Nėra skolų gražinimo plano.

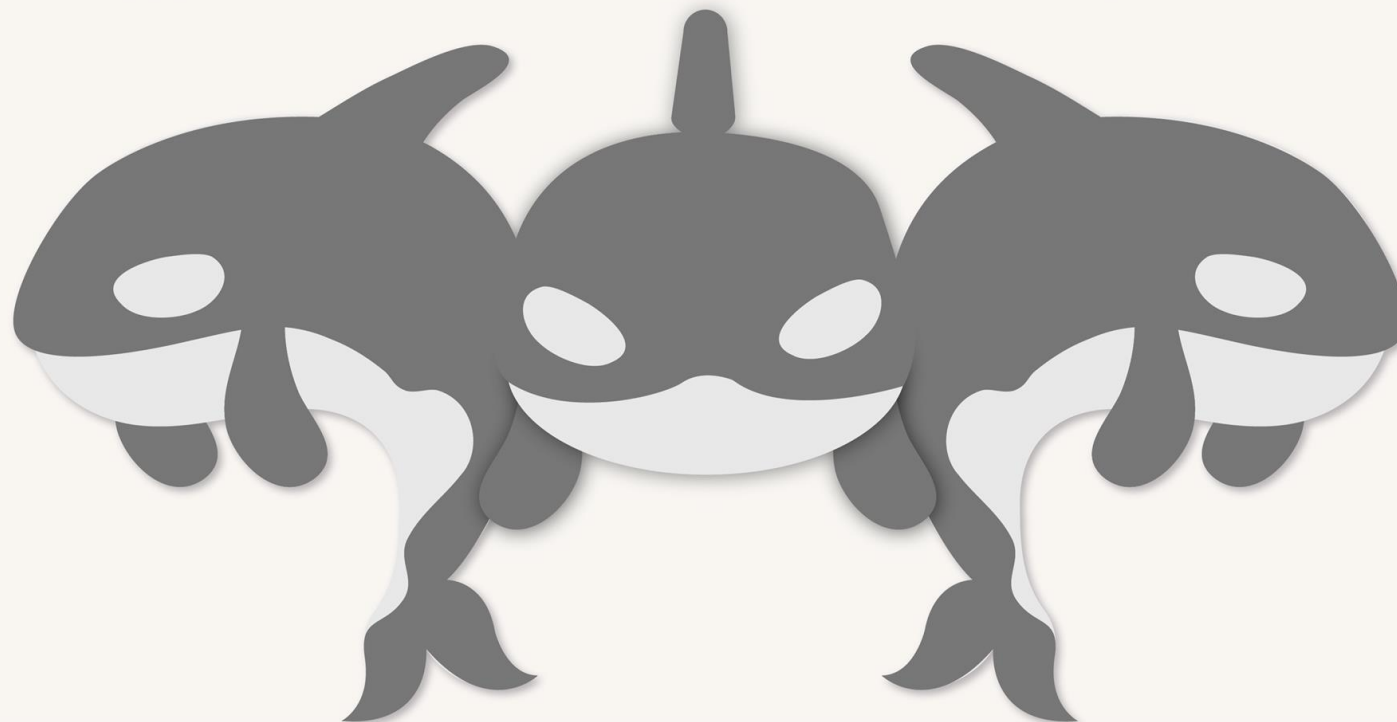
UŽMARŠUMAS

Pamiršamos menkos skolos
virsta didelėmis skolomis.

IGNORAVIMAS

Be dėmesio paliktos skolos nedingsta.
Išieškojimo procesas sukasi.

☑ Žinodami, kodėl žmonės įklimpsta į skolas, Jūs žinosite, kaip jų neturėti.

Nepilnamečių skolas:

realus
problemos
mastas

Skolas „uždirbusių“ vaikų skaičius prilygsta didelei mokyklai.

Tai maždaug 1000 vaikų.

Baudos, apie kurias kalbame, dažniausiai siekia nuo **8 iki 30 eurų.**

Vaikų „uždirbtos“ skolos sudaro **0,06 proc.** visų antstolių išieškomų skolų.

„Užmerktų akių“ fenomenas

arba

Kas lemia tokius skaičius?

Bendrovės „Spinter tyrimai“ atliktos apklausos duomenimis

7 %

gyventojų yra skolingi ir apie tai žino

15 %

šalies gyventojų apie savo skolas apskritai nenutuokia

Būtent pastarasis skaičius (15 %) patvirtina esant minėtą „užmerktų akių“ fenomeną:

akivaizdu, kad tie, kurie apie skolas nežino, negali jų ir sumokėti.

INTERNETE – AIBĖ NEIŠNAUDOTŲ GALIMYBIŲ VALDYTI SKOLAS

AR ŽINOTE, KAD SAVO SKOLAS GALIMA PASITIKRINTI INTERNETU?

7 % – žinau ir pasitikrinu

58 % – nežinau

18 % – žinau, bet netikrinu

17 % – man neįdomu

36 % tikrinančių skolas naudojami portalu www.anstoliai.lt

2 pagrindinės nepilnamečių „uždirbamų“ skolų priežastys

1 priežastis -

nepamatuota drąsa. Tai lemia noras maištauti, varžytis su bendraamžiais, taip pat nerūpestingumas, noras kuo anksčiau pradėti gyventi suaugusiųjų gyvenimą.

2 priežastis -

finansinio raštingumo stoka: savo pajamų/išlaidų, galiausiai – augančių delspinigių neįvertinimas.

Baudos: kokios ir už ką?

Antstolių praktika patvirtina, kad dažniausiai išieškamos tokios 16-18 metų asmenims skirtos baudos:

- už šiukšlinimą laiptinėje;
- už garsiai klausomą muziką ar triukšmą bute;
- už gatvės perėjimą ne tam skirtoje vietoje;
- už alkoholio ir psichotropinių medžiagų vartojimą ir platinimą;
- už važiavimą viešuoju transportu be bilieto;
- už transporto priemonės vairavimą neturint teisių;
- už vairavimą esant neblaiviam;
- už pasišalinimą iš eismo įvykio vietos;
- už smulkias vagystes.

Kaip nesumokėta bauda ar skola „atkeliauja“ pas antstolį?

Baudos „maršrutas“ iki antstolio

Tol, kol bauda nukeliauja pas antstolį, ji turi pereiti **3 etapus**. Tai užtrunka kiek ilgiau nei pusę metų. Kuo greičiau bauda sumokama, tuo ji yra „pigesnė“ skolininkui.

Vilkinimas – pats blogiausias sprendimas.

1

ETAPAS

Geranoriškas atsiskaitymas per 15 d.: nubaustas asmuo (padaręs nepavojingą pažeidimą ir neturintis daugiau galiojančių baudų) gali „susitaikyti su valstybe“, sumokėdamas pusę paskirtos baudos. Lengvatos galioja tokiems atvejams, kai už pažeidimą numatyta ne didesnė negu 1500 € maksimali bauda, pažeidimas padaromas pirmą kartą ir nepadaryta žalos sveikatai ar turtinių nuostolių.

2

ETAPAS

Savarankiškas atsiskaitymas per 30 dienų: nubaustasis gali sumokėti paskirtą baudą į administracinio nusižengimo protokole nurodytą Valstybinės mokesčių inspekcijos (VMI) sąskaitą.

3

ETAPAS

VMI priminimų siuntimas. Skolingam pažeidėjui per interneto svetainę „Mano VMI“ siunčiami pranešimai, raginantys sumokėti paskirtą baudą. Sumokėjimo laukiama ne ilgiau kaip 6 mėnesius.

Kaip iki antstolio atkeliauja kitos skolos?

1 ETAPAS

Atsiskaitymas iš karto arba susitarimas dėl skolos mokėjimo dalimis.

2 ETAPAS

Laiku neatgavęs visos ar dalies skolos, kreditorius pateikia sprendimą vykdyti antstoliui.

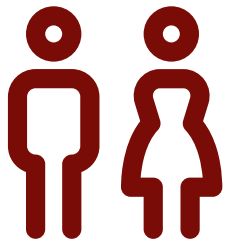
Gavus bet kokio pobūdžio dokumentus iš antstolio kontoros, patartina kuo skubiau susisiekti su antstoliu ir suderinti sprendimo įvykdymo galimybes, kad būtų kuo greičiau įvykdyta prievolė, o skolininkas patirtų mažiausiai neigiamų pasekmių. Vilkinti ir tikėtis, kad tai tiesiog praeis – pati blogiausia strategija.

Ką gali mokytojai:

Ekonomikos bei matematikos pamokose naudoti praktinius, gyvenimiškus pa-vyzdžius, padedančius geriau suprasti, kad įsivaizduojami ir realūs finansiniai įsi-pareigojimai gali skirtis kaip diena nuo nakties.

Atmintinė: 5 žingsniai, kad skola nevirstų žaizda

Pranešti tėvams

Žinoti, kad verta konsultuotis su specialistais ir nebijoti kreiptis į antstolius

Nepradelsti atsiskaitymo terminų

Išsiaiškinti sumokėjimo galimybes (terminas, būdas, galimybė mokėti dalimis, galimybė atidėti mokėjimą tam tikram laikotarpiui)

Žinoti, kad administracinę baudą (jei tai vienintelė galiojanti bauda) galima sumokėti perpus sumažintą, jei atsiskaitoma per 15 d.

Vietoje išvadų.

arba

Atmintinė, kaip
išvengti baudų ir
skolų

Nenusižengti

Gyventi „pagal kišenę“

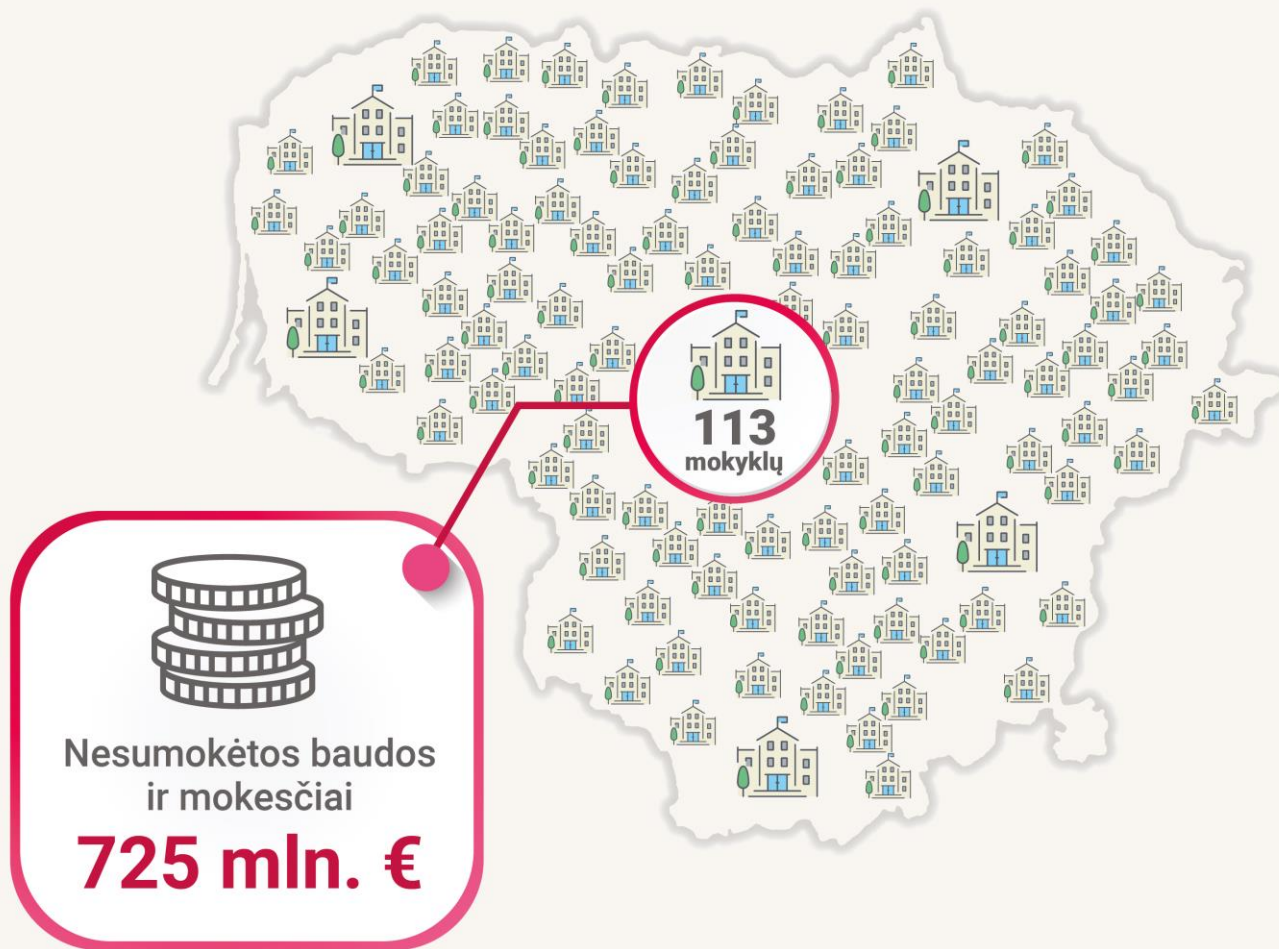

Kontroliuoti išlaidas/pajamas

Skaityti mažomis raidėmis parašytas sutarčių/kontraktų sąlygas. Taip, tai yra nuobodu, neįdomu ir sutartys iš pažiūros visos vienodos, standartinės. Regis, taip paprastai ir aiškiai viską paaiškina konsultantas. Bet būtent čia ir turime stabtelėti.

**JEI MOKESČIŲ IR BAUDŲ SKOLOS BŪTŲ SUMOKĖTOS,
GALĖTUME PASTATYTI 113 NAUJŲ MOKYKLŲ!**

Skolas valstybei turintis bei baudų ir mokesčių nemokantys asmenys skriaudžia visus sąžiningus valstybės piliečius.

AČIŪ

Mielai atsakysiu į klausimus žodžiu
arba el. paštu
asta@antstolis.info

